

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 15P/50/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7723204299
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hirjaková
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2024:7723204299.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudkyňou JUDr. Máriou Hirjakovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom C. D. D., zamestnankyňou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, dieťa matky D. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX, E. F. D. G. XXX a otca neuvedeného, za účasti G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom C., I. C. XX/XX, za účasti Okresnej prokuratúry Michalovce, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce, na vyslovenie splnenia podmienok osvojiteľnosti a pozbavenie rodičovských práv, takto

rozhodol:

- Vyslovuje, že u maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX sú splnené podmienky osvojiteľnosti.
- Pozbavuje matku maloletého D. B., nar. XX.X.XXXX rodičovských práv k maloletému.
- Ustanovuje maloletému A. B., nar. XX.X.XXXX poručníčku v osobe G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom C., I. C. F. XX/XX, ktorá bude maloleté dieťa vychovávať, zastupovať a spravovať jeho záležitosti namiesto rodičov.
- Poručník je povinný predkladať súdu správy o maloletom dieťati a o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa, dvakrát ročne, vždy do 30.6. a 31.12. príslušného roku.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1./ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 24.10.2023 domáhal, aby súd vyslovil, že sú splnené podmienky osvojiteľnosti u maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX. Taktiež sa domáhal pozbavenia rodičovských práv u matky maloletého D. B., nar. XX.X.XXXX.

2./ Svoj návrh odôvodnil tým, že ústavná starostlivosť bola maloletému dieťaťu nariadená rozsudkom Okresného súdu Michalovce, č. k. 15P/83/2023-19 zo dňa 9.6.2023, vykonateľným dňa 23.6.2023, právoplatným dňa 11.7.2023. Na výkon ústavnej starostlivosti bol maloletý Dávid umiestnený do J. K.. Matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa počnúc právoplatnosťou rozsudku. Otec maloletého je neznámy, matka nevie uviesť, kto je otcom. Matka dieťaťa je na veľmi nízkej mentálnej úrovni, nedokázala poskytovať svojmu dieťaťu potrebnú starostlivosť, vnímať jeho vývinové potreby a zabezpečiť elementárne potreby. Nemá vyvinuté žiadne rodičovské zručnosti, prvé jej dieťa je adoptované vo Veľkej Británii, druhé je zverené v náhradnej starostlivosti. Nemá príjem a ani bývanie. Žije túlavým spôsobom života a nedokáže sa postarať ani o seba. Do centra pre deti a rodiny bolo

maloleté dieťa umiestnené priamo z novorodeneckého oddelenia. Nikto z blízkych príbuzných neprejavil o maloletého záujem.

3./ Rodinu vedie ÚPSVaR v evidencii od roku 2012, kedy sa viedla spolupráca s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredným orgánom Škótska, ktorý informoval o matke, ktorá sa nevie postarať o seba a o svoje maloleté dieťa z dôvodu mentálneho postihnutia. Maloletú Ayeshu zverili po súhlase matky do pestúnskej starostlivosti v L. a matka dieťaťa bola umiestnená v špeciálnom zariadení pre dospelých s mentálnym postihnutím, taktiež v Škótsku. Matka bola pravdepodobne vyvezená do zahraničia ako obeť obchodovania s ľuďmi. O zverenie maloletej Ayeshy prejavil záujem starý otec s družkou na Slovensku, ale matka dieťaťa sa rozhodla, že svoje dieťa dá na adopciu. Osvojil si ju britský manželský pár. Matka dieťaťa sa vrátila na Slovensko.

4./ V roku 2016 sa matke narodila maloletá dcéra D., ktorú opustila už v nemocnici. Otec maloletej nie je v rodnom liste uvedený, je neznámy. Starý otec maloletej, M. B., nar. XX.X.XXXX o maloletú D. prejavil záujem a tak rozsudkom Okresného súdu Michalovce, č. k. 15P/39/2016 zo dňa 30.11.2016, právoplatným dňa 11.1.2017 mu bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Matka sa o svoje dieťa nezaujíma, výživné neuhrádza.

5./ Nemocnica s poliklinikou D. J., oddelenie pôrodnictva a gynekológie dňa 13.3.2023 kontaktovala a informovala úrad, že na oddelení majú matku, ktorá 10.3.2023 porodila chlapca a je na takej nízkej mentálnej úrovni, že sa nedokáže postarať o dieťa, dokonca ani o seba. Problémy s ňou boli aj pri pôrode, nechcela spolupracovať. Nevedela uviesť, kde býva, kam pôjde s dieťaťom. N., A. B. bol zdravý, donosený, s hmotnosťou 3350 g a dĺžkou 52 cm. Otec dieťaťa bol opäť neuvedený a neznámy. Starý otec o maloletého už neprejavil záujem, nakoľko mu v novembri 2022 zomrela družka, aj na maloletú D. zostal sám a okrem nej, starostlivosť poskytuje aj dospelému, hluchonemému a mentálne postihnutému synovi. Svojej dcére ponúkol, aby prišla bývať k nemu a spoločne sa o maloletého A. postarajú, ale matka dieťaťa po dvoch dňoch opäť opustila domácnosť a túlala sa ďalej po obci.

6./ Uznesením Okresného súdu Michalovce o neodkladnom opatrení č. k. 15P/48/2023, zo dňa 22.3.2023, právoplatným dňa 12.5.2023 bol maloletý A. dočasne umiestnený do Centra pre deti a rodiny K.. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce, č. k. 15P/83/2023 zo dňa 9.6.2023, právoplatným dňa 11.7.2023 mal maloletý A. nariadenú ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny v Sečovciach.

7./ ÚPSVaR zorganizoval prípadovú konferenciu v obci Krišovská Liesková, na ktorú pozval matku dieťaťa a J. K.. Matka sa nedostavila, preto sa ju pokúsili vyhľadať. Našli ju v domácnosti, ktorá ju dočasne prichýlila. Matke sa snažili vysvetliť, že dieťa má v zariadení, že ho môže kontaktovať a prejavovať záujem, ale matka je evidentne na tak nízkej mentálnej úrovni, že nedokáže pochopiť súvislosti. Reálnu možnosť úpravy pomerov a rozvinutia rodičovských zručností a schopností do budúcnosti úrad nevidel.

8./ Matka maloletého býva toho času v obci D. G., v domácnosti staršieho pána s mentálnym postihom, ktorý ju prichýlil. Susedia uvádzajú, že za D. B. chodia rôzni muži, ktorým poskytuje sexuálne služby. Je prihlásená trvale bytom v obci B. F. XXX, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nemá žiadny príjem. V rámci najbližšej rodiny sa od umiestnenia maloletého v Centre pre deti a rodiny nepodarilo nájsť osobu, ktorá by maloletého prevzala do náhradnej rodinnej starostlivosti a spĺňala podmienky pre vhodnosť realizácie náhradnej rodinnej starostlivosti. O zverenie maloletého A. do náhradnej rodinnej starostlivosti nikto z blízkych rodinných príbuzných neprejavil záujem, ani nikto z rodiny nie je vhodnou osobou na vykonávanie náhradnej rodinnej starostlivosti.

9./ Pri posudzovaní životnej situácie dieťaťa a rodiny určil ÚPSVaR nízku mieru ohrozenia, z dôvodu zabezpečenia ústavnej starostlivosti. Maloletý A. je od prijatia do centra umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine v Humennom, ktorá mu zabezpečuje rozvoj po všetkých stránkach osobnosti. Vzťahovou osobou je pre neho toho času profesionálny náhradný rodič. V oblasti psychomotorického vývinu maloleté dieťa primerane napreduje. Nevykazuje žiadne známky sťaženej adaptácie na nové prostredie. Jedná sa o primerane aktívne dieťa. Vývin dieťaťa je vo všetkých sledovaných oblastiach v norme.

10./ Z Centra pre deti a rodiny Sečovce dňa 12.10.2023 obdržal ÚPSVaR návrh na vyslovenie podmienok osvojiteľnosti, v ktorom úrad informovali, že u maloletého A. sú splnené podmienky na osvojenie, keďže od prijatia do centra od 27.3.2023 neevidujú žiaden záujem zo strany matky ani blízkych príbuzných. Z vyššie uvedeného vyplýva, že najbližší príbuzní o maloletého A. záujem dlhodobo neprejavujú, čo vyplynulo z informácií, ktoré úradu poskytlo CDR Sečovce, pričom k prejavu skutočného záujmu o dieťa im nebráni žiadna závažná prekážka.

11./ Navrhovateľ je toho názoru, že vzhľadom k týmto skutočnostiam sú podmienky osvojiteľnosti u maloletého dieťaťa splnené. Zároveň je potrebné tento status maloletého dieťaťa legalizovať rozhodnutím súdu o vyslovení splnenia podmienok pre právnu voľnosť maloletého za účelom nadviazania interakčného procesu so žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhovateľ navrhol, aby súd vyslovil, že podmienky osvojiteľnosti u maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX sú splnené a zároveň navrhol, aby súd matku maloletého dieťaťa pozbavil rodičovských práv.

12./ Matka sa k návrhu nevyjadrila.

13./ Kolízny opatrovník súhlasil s vyslovením splnenia podmienok osvojiteľnosti, nakoľko matka už vyše roka o dieťa neprejavuje žiaden záujem a ani nikto z blízkych príbuzných. Navrhol matku pozbaviť rodičovských práv a za poručníka maloletému navrhol ustanoviť G. H..

14./ Zástupca Okresnej prokuratúry Michalovce sa pripojil k návrhu kolízneho opatrovníka.

15./ Vykonaným dokazovaním súd zistil tento skutočný stav:

16./ Zástupkyňa navrhovateľa na súdnom pojednávaní konanom dňa 17.5.2024 trvala na podanom návrhu a navrhla, aby súd vyslovil, že u maloletého A. B. sú splnené podmienky osvojiteľnosti. Maloletému navrhla ustanoviť za poručníka G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom C., C. I. XX/XX a matku navrhla pozbaviť rodičovských práv.

17./ G. H. na pojednávaní dňa 17.5.2024 uviedla, že súhlasí s tým, aby bola ustanovená za poručníčku maloletému A. B., ktorý jej bol tunajším súdom zverený do pestúnskej starostlivosti. Neodkladným opatrením Okresného súdu Michalovce zo dňa 19.4.2024, číslo konania 15P 69/2024-30 bol odovzdaný do jej starostlivosti. Starostlivosť o maloletého A. B. zabezpečuje spolu s manželom od 9.2.2024. Pokiaľ by to bolo možné, v budúcnosti by si chceli maloletého osvojiť. Podľa jej vedomostí, matka o maloletého neprejavila záujem a maloletý matku ani nepozná.

18./ Podľa § 38 ods. 4 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o rodine), ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

19./ Podľa § 56 ods. 1 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len Zákon o rodine), ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

20./ Podľa § 56 ods. 2 Zákona o rodine, poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

21./ Podľa § 56 ods. 3 Zákona o rodine, ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

22./ Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine, ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za

poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

23./ Podľa § 102 ods. 1 písm. a), b) Zákona o rodine, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka alebo počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka.

24./ Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

25./ Súd mal za preukázané, že u maloletého A. sú splnené podmienky osvojiteľnosti podľa § 102 ods. 1 písm. a), b) Zákona o rodine, pretože matka od narodenia maloletého neprejavuje o neho žiaden záujem, nenavštevuje ho, neplní si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynakladá úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Zároveň súd matku pozbavil rodičovských práv

26./ Vykonaným dokazovaním súd zistil, že u maloletého A. sú splnené zákonom stanovené podmienky na vyslovenie splnenia podmienok osvojiteľnosti. Matka od narodenia maloletého neprejavuje o neho žiaden záujem, nenavštevuje ho, neplní si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynakladá úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. O maloletého neprejavil záujem ani nikto z príbuzných. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd vyhovel návrhu navrhovateľa a rozhodol, že maloletý spĺňa podmienky osvojiteľnosti. Zároveň pozbavil matku výkonu jej rodičovských práv k maloletému v zmysle § 38 ods. 4 Zákona o rodine a maloletému ustanovil poručníčku v osobe G. H., ktorej bol maloletý zverený do pestúnskej starostlivosti a ktorá zabezpečuje starostlivosť o maloletého od 9.2.2024 na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu zo dňa 19.4.2024, číslo konania 15P 69/2024-30.

27./ O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozhodnutie smeruje.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 CMP).